

Eriarvoisuuden kaksi maailmaa

Suomalaiset jakaantuvat
kahteen eri maailmankuvaan
eriarvoistumisen suhteen

Sami Metelinen
Toimituspäällikkö, EVA

sami.metelinen@eva.fi
@samiMetelinen
www.eva.fi

- Vajaa kaksi kolmesta (64 %) katsoo suomalaisten olevan eriarvoisia asuinkunnittain vertailtuna. Enemmistöt kokevat suomalaiset myös eriarvoisiksi ammattiryhmittäin vertaillen sekä tulonjaon, etnisyyden ja terveyden kannalta.
- Enemmistö katsoo suomalaisten olevan tasa-arvoisia kansalaisoikeuksien näkökulmasta ja koulutusmahdollisuuksien ja sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Kaksi kolmesta (65 %) katsoo, että myös samankaltaista työtä tekevien välillä pitää voida olla palkkaeroja, jotta työntekijöiden väliset erot osaamisessa ja ahkeruudessa voidaan huomioida.
- Yli puolet (53 %) katsoo, että tuloerot väestöryhmien välillä ovat kasvaneet maassamme liian suuriksi, mutta osuus on pienentynyt 23 prosenttiyksikköä vuoden 2002 mittauksesta.

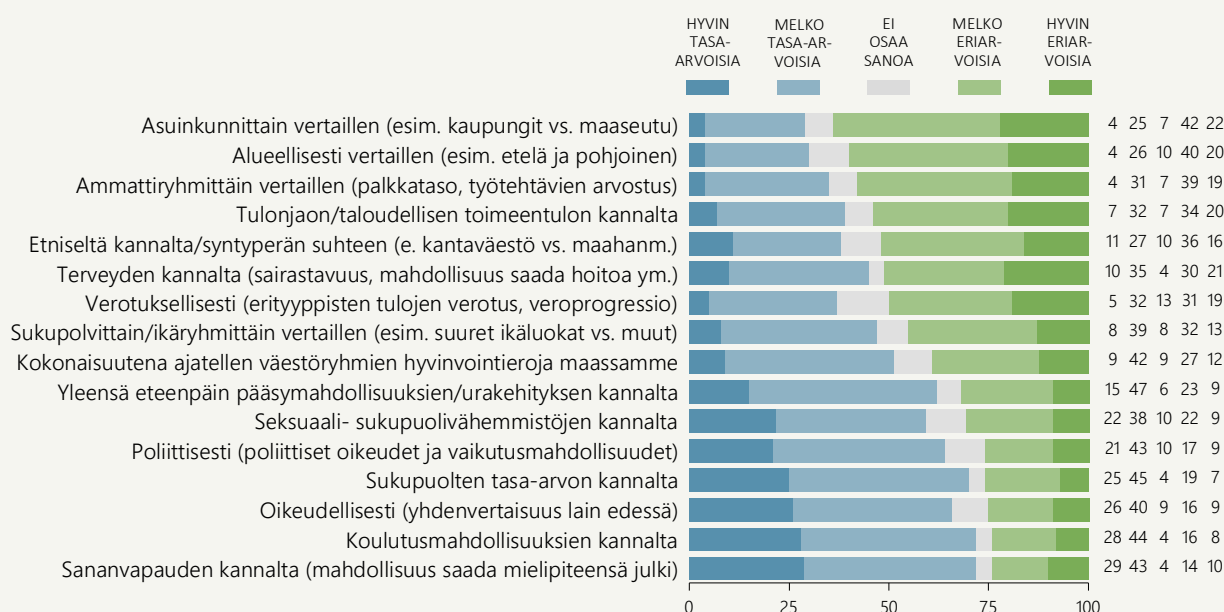
Suomalaisten enemmistö katsoo tasa-arvon toteutuvan Suomessa useimpien tekijöiden kohdalla hyvin, mutta suunta on useiden tekijöiden kohdalla pikemminkin heikkenemään kuin paranemaan päin. Poliittisesti käsitykset tasa-arvosta ovat hyvin jakautuneita eri puolueiden kannattajaryhmien välillä. Suomalaiset arvioivat tasa-arvon toteutuvan verraten hyvin yhteiskunnan muodollisissa oikeuksissa ja keskeisissä mahdollisuuksissa, mutta selvästi heikommin taloudessa, työelämässä ja alueiden välillä.

Oikeistopuolueiden kannattajia yhdistää näkemys tasa-arvoisesta yhteiskunnasta, kun taas huolet yhdistävät vasemmistöäänestäjiä. Tämä selviää EVAn kevään 2026 Arvo- ja asennetutkimuksesta, jossa selvitettiin suomalaisten tasa-arvokäsityksiä 16 yhteiskunnallisen tekijän kohdalla (Kuvio 1). Sama kysymyssarja on esitetty kolme kertaa aiemmin vuodesta 2009 lähtien, mikä mahdollistaa asennemuutosten tarkastelun suomalaisten tasa-arvokäsityksissä.

Kuten edellisessä, syksyn 2020 mittauksessa¹, suurimmat tasa-arvo-ongelmat suomalaiset tunnistavat eri asuinalueiden välillä. Lähes kaksi kolmesta (64 %) arvioi suomalaiset asuinkunnittain vertaillen eriarvoisiksi, ja vain 29 prosenttia arvioi suomalaiset asuinkunnittain vertaillen tasa-arvoisiksi. Alueellinen eriarvoisuus ei rajoitu suomalaisten mielissä kuitenkaan pelkäksi kaupunkien ja maaseudun väliseksi kuiluksi elintasossa ja mahdollisuuksissa toteuttaa itseään, vaan eriarvoisuutta havaitaan lähes yhtä paljon (60 %) alueellisesti vertaillen esimerkiksi etelän ja pohjoisen välillä. Kolme kymmenestä (30 %) pitää suomalaisia tasa-arvoisina alueellisesti vertaillen.

Keskimääräinen tulotaso on noin kymmenen prosenttia suurempi kaupungeissa kuin maaseudulla Suomessa, ja vastaavaan suuruinen ero havaitaan useimmissa Euroopan maissa.² Vaikka toisaalta pienituloisuus usein keskittyy kaupunkeihin, pääkonttoreiden, yliopistojen, innovaatiotoiminnan ja hallinnon keskittyminen suuriin kaupunkeihin

Kuvio 1. Kuinka tasa-arvoisia tai eriarvoisia suomalaiset mielestäsi nykyisin ovat seuraavissa asioissa?

nostaa erityisesti hyvätuloisten osuutta kaupungeissa, ja maaseutumaiset alueet ja pienet kaupungit jäävät kehityksestä jälkeen.

Tämä ristiriita on Euroopassa aiheuttanut viime vuosina poliittista hankausta, joka on näkynyt muun muassa Ranskassa keltaliivien liikehdintänä ja Brexitin suurena kannatuksena suurten kaupunkien ulkopuolella. Myös radikaalien kansallismielisten puolueiden kannatus on viime vuosina Euroopassa keskittynyt kaupunkien ulkopuolelle³, jota voidaan pitää yhtenä protestin ilmentymänä tyytymättömyydessä kaupunkien ja maaseudun väliseen eriarvoisuuteen.

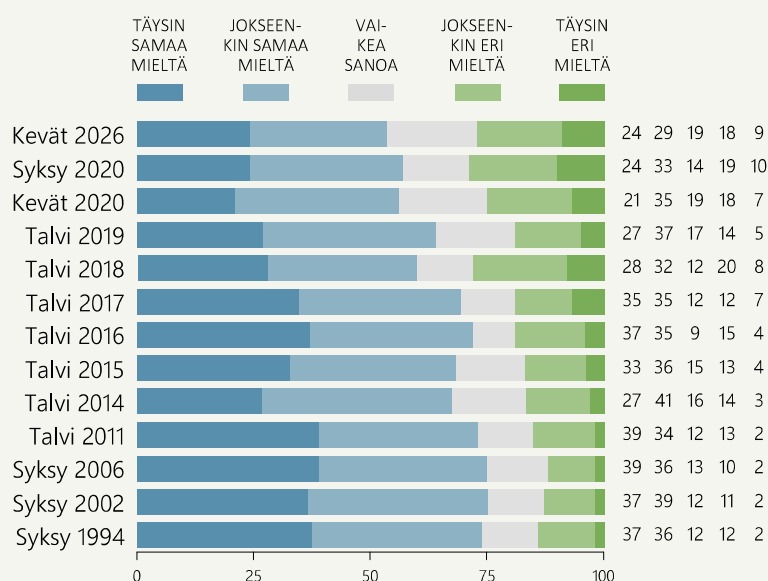
Asuinkunnittain vertaillen arvioissa ei ole tapahtunut muutoksia aiempiin mittausker-toihin nähden (ks. Liitekuvio 1), mutta alueellisesti vertaillen (esim. etelä ja pohjoinen) eriarvoisuus on asteittain lieventynyt, sillä vielä vuonna 2009 yli kaksi kolmesta piti suomalaisia eriarvoisina tässä suhteessa. Kehitystä voi pitää jopa yllättävänä ottaen huomioon Venä-

jän rajan sulkeutumisen vaikutuksen itäisen Suomen taloudelliseen tilanteeseen, mutta toisaalta esimerkiksi matkailu ja kaivostoi-minta ovat tarkastelujaksolla parantaneet pohjoisen Suomen taloudellisia edellytyksiä. Tämä havaitaan myös väestöryhmittäisessä erittelyssä (ks. Kuvioliite), sillä Itä-Suomessa eriarvoisuus arvioidaan selvästi suuremmaksi (71 %) kuin Pohjois-Suomessa (63 %) puhumattakaan Uudestamaasta (51 %).

EVAn aineiston perusteella voidaan päätellä, että ainakin osasyynä maaseudun ja kaupunkien välisessä ristivedossa ovat työhön liittyvät mahdollisuudet. Näkemykset eriarvoisuudesta asuinkunnittain vertaillen nimittäin korreloivat ammattiryhmien välillä havaitun eriarvoisuuden kanssa (palkkataso, työtehtävien arvostus).

Vain reilu kolmasosa (35 %) pitää suomalaisia tasa-arvoisina ammattiryhmittäin vertaillen (palkkatason ja työtehtävien arvostus), kun enemmistö (58 %) arvioi heidät eriarvoi-

Kuvio 2. "Tuloerot väestöryhmien välillä ovat kasvaneet maassamme liian suuriksi" (%)

*Kysymysmuoto muuttunut. Ennen vuotta 2015 kysymys kuului: "Taloudellinen ja sosiaalinen eriarvoisuus väestöryhmien välillä on kasvanut maassamme liian suureksi". Vuoden 1994 tutkimuksessa oli lisäksi määre 'laman aikana'.

siksi. Verrattuna edelliseen, vuoden 2020, mittaukseen tasa-arvo on tässä suhteessa hieman kohentunut.

Tuloerot hiertävät aiempaa vähemmän

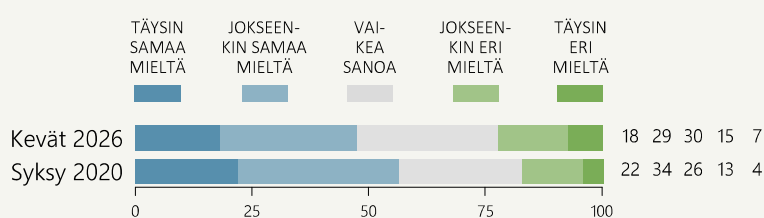
Ammattiryhmittäin havaittu eriarvoisuus on kytköksissä arvioihin tasa-arvoisuudesta tulonjaon ja taloudellisen toimeentulon kanalta. Neljä kymmenestä (39 %) pitää suomalaisia tässä suhteessa tasa-arvoisina (ks. Kuvio 1 edellä) ja enemmistö (54 %) eriarvoisina. Verrattuna edelliseen mittaukseen eriarvoisuutta kokevien osuus näkemykset ovat pysyneet ennallaan, mutta verrattuna 12 vuotta aiemmin tehtyyn mittaukseen tasa-arvon koetaan edenneen merkittävästi tässä suhteessa (ks. Liitekuvio 1). Tätä muutosta selittää merkittävältä osin suomalaisten tuloeroja koskevien käsitysten muuttuminen asteittain tuloeroja sallivampaan suuntaan.

Kuitenkin edelleen yli puolet (53 %) katsoo, että tuloerot väestöryhmien välillä ovat kasvaneet maassamme liian suuriksi (Kuvio 2). Vain reilu neljäsosa (27 %) ei katso tuloerojen kasvaneen Suomessa liian suuriksi.

Asenteita mittaava pitkä aikasarja kertoo kuitenkin trendinomaisesta tuloerohuolien lieventymisestä 2010-luvulta lähtien. Vielä vuosituhannen alussa, vuonna 2002, kolme neljästä suomalaisesta arvioi tuloerojen kasvaneen Suomessa liian suuriksi. Näkemys liian suurista tuloeroista on vähentynyt noista lukemista tähän päivään peräti 23 prosenttiyksikköä.

Yksi selitys tuloerohuolien lieventymiselle on poliittisten näkemysten polarisoituminen (ks. Tasa-arvon kaksi eri maailmaa ss. 10–11). Vasemmistopuolueiden (SDP, vasemmistoliitto ja vihreät) kannattajien suuret enemmistöt näkevät tuloerojen kasvaneen liian suuriksi, mutta oikeistopuolueiden (kokoomus ja perussuomalaiset) äänestäjät eivät. Aihetta

Kuvio 3. ”Tuloerot ovat Suomessa kansainvälisesti vertaillen pienet” (%)

koskeva julkinen keskustelu viimeisen vuosikymmenen aikana on tuonut esiin, että kansainvälisesti vertaillen tuloterot eivät ole Suomessa suuret, ja sillä lieenee ollut vaikutuksensa myös asenteiden muuttumiseen.

Tulonjaon tasa-arvoisuutta mitataan gini-kertoimella, jossa arvo 0 tarkoittaa täydellisen tasaista tulojakaumaa ja arvo 100 tarkoittaisi, että yksi ihminen saisi kaikki tulot. Suomen käytettävissä olevien tulojen Gini-kerroin oli 28,4 vuonna 2024, ja OECD:n vertailussa Suomen luku oli OECD-keskiarvoa pienempi. Suomen erityispiirre vertailussa muuhun Eurooppaan on se, että Suomessa tuloja tasataan huomattavasti verotuksella ja tulonsiirroilla.⁴

Vajaa puolet suomalaisista (47 %) katsoo tuloerojen olevan Suomessa kansainvälisesti vertaillen pienet, ja reilu viidesosa (22 %) ei katso tuloerojen olevan kansainvälisesti vertaillen pieniä (Kuvio 3). Suuri epätietoisuuden osuus (30 %) kielii vastaajien varovaisuudesta ottaa kantaa väitteeseen ilman asiaan perehtymistä.

Tuloterot pieneksi kansainvälisesti vertailen pieneksi arvioivien osuus on nyt pienempi kuin edellisellä mittauskerralla vuonna 2020. Tilastojen perusteella asiassa ei ole tapahtunut muutosta, joten käsitykset kielivät enemmänkin poliittisesta suhtautumisesta asiaan. Oikeistohallituksen tekemillä leikkauksilla pienituloisten etuisuuksiin on saattanut olla vaikutuksena arvioiden muutokseen, sillä etenkin vasemmistopuolueiden äänestäjien keskuudessa on suurta epävarmuutta asian suhteen siinä, missä oikeistopuolueiden äänestäjien suuret enemmistöt arvioivat tuloterot Suomessa kansainvälisesti vertaillen pieniksi (ks. Kuvioliite).

Kansalaisten käsitys tuloeroista ei siis seuraa mekaanisesti gini-kerrointa. Tutkimuksissa on havaittu, että ihmiset arvioivat tulonjaon rakennetta usein epätarkasti ja että mielipiteisiin vaikuttavat objektiivisten ero-

jen lisäksi käsitykset mahdollisuuksien tasavasta, ansaitsemisesta ja yhteiskunnallisuudesta reiluudesta. Koettu eriarvoisuus on siksi poliittisesti merkityksellinen ilmiö itsessään, eikä vain virallisten jakaumamittareiden epätäydellinen jäljennös.⁵

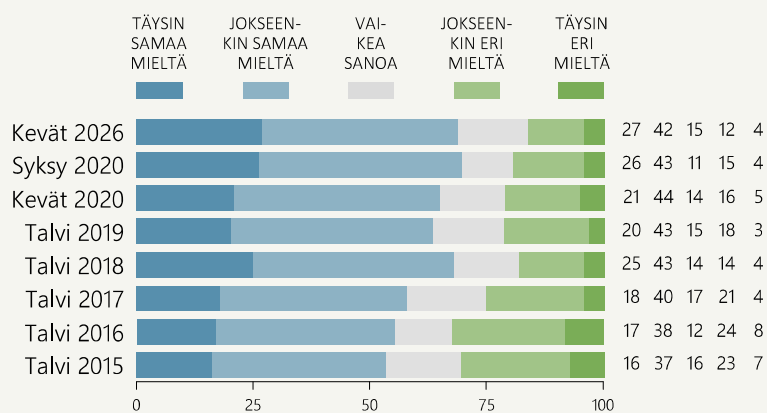
Palkkaerot hyväksytään

Enemmistön huoli tuloeroista ei ole koko totuus suomalaisten enemmistön suhtautumisesta tulonjaon epätasaisuuteen. Yli kaksi kolmesta (69 %) suomalaisesta hyväksyy sen, että huippuosaajille maksetaan työstään selvästi parempaa palkkaa, vaikka se kasvattaisikin tuloeroja (Kuvio 4). Huippuosaajien selvästi muita paremmat palkat tuloerojen kasvusta huolimatta torjuu vain 16 prosenttia suomalaisista.

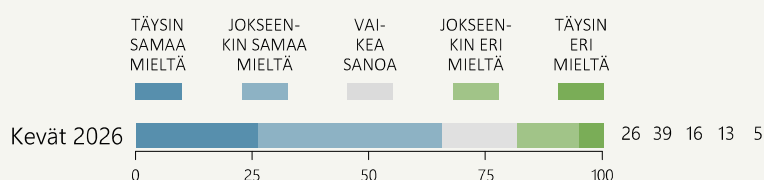
Verrattuna kymmenen vuoden takaiseen huippuosaajien isot palkat hyväksyvien osuus on kasvanut selvästi. Tämä on yhteydessä siihen, että huolet tuloerojen suhteen ovat samalla ajanjaksolla lieventyneet suomalaisten keskuudessa (ks. Kuvio 2 edellä). Tulos kertoo suomalaisten asenteiden asteittäisestä muuttumisesta osaamisperusteiset tuloterot sallivampaan suuntaan. Asennemuutoksen taustalla saattaa olla huoli vuoden 2008 finanssikriisin jälkeisestä heikosta talouskehityksestä: osaamisesta, innovaatioista ja niihin perustuvista innovaatioista on ollut huutava pula.

Tuloerojen hyväksyvä suhtautuminen ei kuitenkaan rajoitu pelkkiin huippuosaajiin. Samansuuntainen tulos saadaan kysyttäessä samankaltaista työtä tekevien palkkaeroista. Kaksi kolmesta (65 %) katsoo, että myös samankaltaista työtä tekevien välillä pitää voida olla palkkaeroja, jotta työntekijöiden väliset erot osaamisessa ja ahkeruudessa voidaan huomioda (Kuvio 5). Eri mieltä on vajaa viidennes (18 %). Heidän mielestään

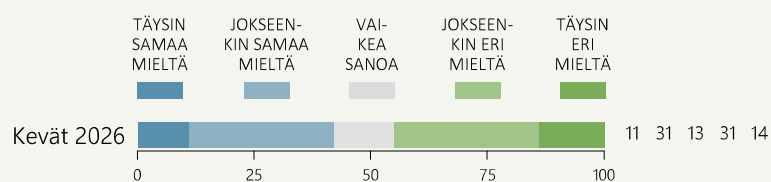
Kuvio 4. "On oikein, että huippuosajille maksetaan työstään selvästi parempaa palkkaa, vaikka se kasvattaisikin tuloeroja" (%)

Kuvio 5. "Myös samankaltaista työtä tekevien välillä pitää voida olla palkkaeroja, jotta työntekijöiden väliset erot osaamisessa ja ahkeruudessa voidaan huomioida" (%)

Kuvio 6. "Vaikka työntekijöiden osaamisessa ja ahkeruudessa olisikin eroja, samankaltaista työtä tekeville on reiluinta maksaa samaa palkkaa" (%)

siis samasta työstä pitää maksaa sama palkka riippumatta työntekijän osaamisesta tai työn suorittamisesta.

Kun väite käännetään ympäri, saadaan hieman erilainen tulos. 42 prosenttia on sitä mieltä, että samankaltaista työtä tekeville on reiluinta maksaa samaa palkkaa, vaikka työntekijöiden osaamisessa ja ahkeruudessa olisikin eroja (Kuvio 6). Eri mieltä väittämän kanssa on 45 prosenttia.

Ero kahden eri väittämän vastausjakaumissa selittyy ennen kaikkea väittämän muotoilulla. Ensimmäisessä (Kuvio 5) kysytään periaatteellista hyväksyntää sille, voiko palkkaeroja olla osaamisen ja ahkeruuden perusteella samankaltaisessa työssä. Toisessa väittämässä (Kuvio 6) kysytään siitä, mikä on reilua. Kahden väittämän väliset erot vastausjakaumissa paljastavat mielenkiintoisen eron suhtautumistavassa. ”Samasta työstä sama palkka” vaikuttaa olevan monille vakiintunut oikeudenmukainen käsitys, jonka taustalla on Suomessa yleiset yleissitovissa työehtoso-

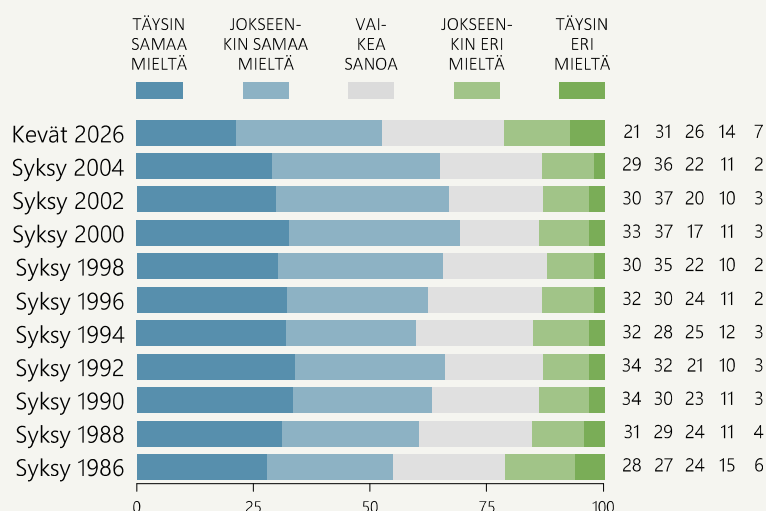
pimuksissa sovitut kollektiiviset palkkaratkaisut.

Tähän periaatteeseen ei kuitenkaan suhtauduta aivan ehdottomasti, vaan selvä enemmistö (Kuvio 5 edellä) katsoo, että palkkaeroja voi olla. Mahdollisuus sille ainakin halutaan jättää auki, vaikka perusperiaate olisi edelleen ”samasta työstä sama palkka”. Vastausjakaumien välinen ero voi tässä suhteessa myös kieliä muutoksessa olevista asenteista, jotka on edellä havaittu tuloeroja koskeissa aikasarjoissa: yhä useampi suomalaisista antaa tilaa ainakin jonkinlaisille tuloeroille.

Varallisuuserot huolettavat entistä vähemmän

Tuloerojen sijaan viimeaikainen julkinen keskustelu on yhä enemmän keskittynyt varallisuuseroihin, joka liittyy osin myös kansainväliseen keskusteluun miljardööreistä. Teslan, SpaceX:n ja sosiaalisen median palvelu X:n omistajasta Elon Muskista tuli kesä-

Kuvio 7. ”Omistus keskittyy maassamme huolestuttavasti” (%)

kuussa 2026 maailman ensimmäinen biljo-nääri SpaceX:n listauduttua pörssiin. Kansain-välisessä keskustelussa on huolettanut talou-dellisen vallan keskittyminen harvojen käsiin. Suomalaiset eivät aiempien Arvo- ja asenne-tutkimusten tulosten valossa ole laajemmin pitäneet tätä kehitystä uhkana demokratialle ainakaan Suomessa.⁶

Suomessa varakkain kymmenesosa omisti 52 prosenttia kotitalouksien nettovarallisuudesta vuonna 2023.⁷ Varallisuuden keskittyminen on Suomessa likimain OECD-maiden keskimääräisellä tasolla siinä, missä esimerkiksi Yhdysvalloissa varakkain kymmenesosa omistaa 79 prosenttia kaikesta varallisuudesta.⁸

Reilu puolet (52 %) suomalaisista arvioi, että omistus keskittyy maassamme huolestuttavasti (Kuvio 7). Viidesosa (21 %) ei näe huolta omaisuuden keskittymisestä Suomessa ja neljäsosa (26 %) ei osaa ottaa asiaan kantaa.

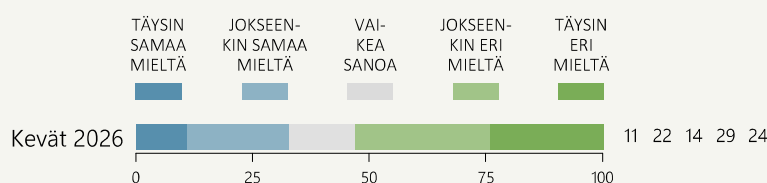
Huoli omaisuuden keskittymisestä on vähentynyt selvästi edelliseen, vuoden 2004, mittaukseen nähden, jolloin vielä kaksi kol-

mesta suomalaisesta koki omaisuuden keskittyvän Suomessa huolestuttavasti. Tähän arvioon lienee vaikuttanut keskustelu super-rikkaista. Kun maailman rikkaimpien omaisuus lasketaan sadoissa miljardoissa dollareissa, Suomen rikkaimman henkilön omaisuuden arvo oli Forbesin listauksen mukaan vajaa viisi miljardia dollaria ja miljardöörejä oli listalla vuonna 2026 vain seitsemän.⁹ Suomalaiset vaikuttavat seuraavan aihetta koskevaa keskustelua ja tässä suhteessa huolet varallisuuden liiallisesta keskittymisestä saatavat kohdistua suomalaisia rikkaita usein sata kertaa rikkaampiin amerikkalaisiin.

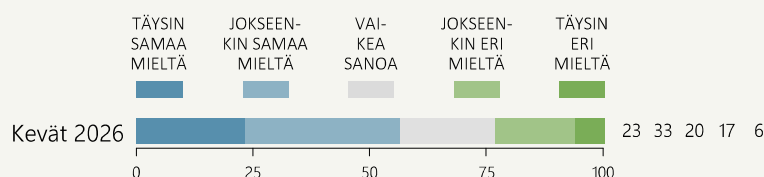
Suomalaiset eivät Arvo- ja asennetutkimuksen valossa laajemmin paheksuvan rikkautta. Vain kolmannes (33 %) tuntee voimakasta epäoikeudenmukaisuutta kuullessaan hyvin rikkaista ihmisistä (Kuvio 8). Yli puolet (53 %) torjuu väitteen eli ei koe ainakaan voimakasta epäoikeudenmukaisuuden tunnetta hyvin rikkaista ihmisistä kuullessaan.

Puolueiden äänestäjäryhmistä ainoas-

Kuvio 8. "Tunnen voimakasta epäoikeudenmukaisuuden tunnetta, kun kuulen tai luen hyvin rikkaista ihmisistä" (%)

Kuvio 9. "Sosiaalinen eriarvoisuus (koulutus, terveys, osallisuus) väestöryhmien välillä on kasvanut maassamme liian suureksi" (%)

Tasa-arvon kaksi eri maailmaa

Eriarvoisuuskysymykset jakavat suomalaisia ennen kaikkea poliittisesti. Eri väestöryhmien välisiä suhtautumiseroja Kuviossa 1 esitettyihin 16 tekijään voidaan tarkastella faktorianalyysin avulla (Faktorit, ks. Kuvioliite), jossa menetelmä ryhmittelee keskenään samansuuntaisesti vaihtelevia vastauksia laajemmiksi ulottuvuuksiksi. Kuvion 1 tekijät tiivistyvät kolmeksi ulottuvuudeksi: yleiseksi tasa-arvoksi, perusoikeuksien tasa-arvoksi ja alueelliseksi tasa-arvoksi.

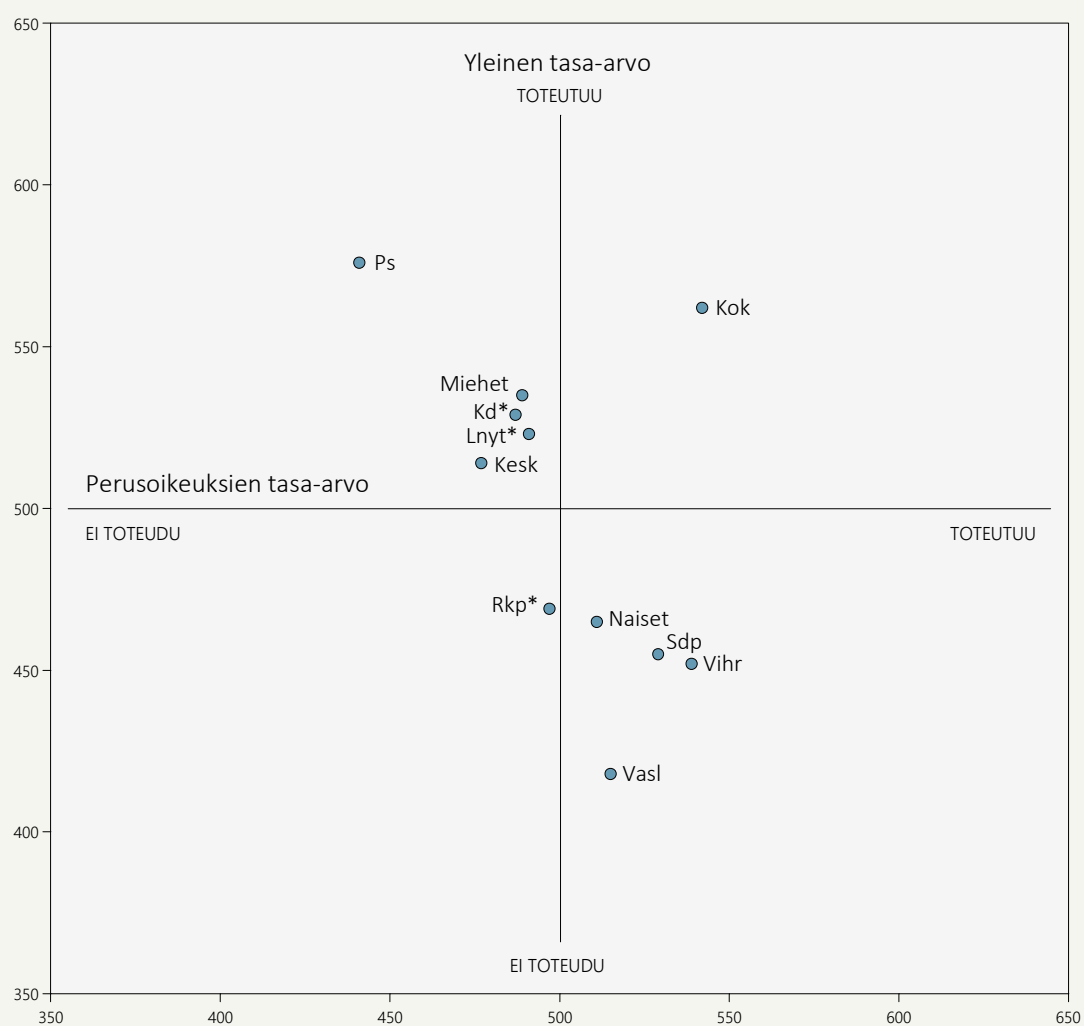
Koska maantieteellisen tasa-arvon suhteen puolueiden äänestäjäryhmien väliset suhtautumiserot eivät kasva kovin suuriksi, tässä keskitytään tarkastelemaan yleistä tasa-arvoa ja perusoikeuksien tasa-arvoa. Faktorianalyysissä yleiseen tasa-arvoon hakeutuvat arviot tasa-arvosta kokonaisuudessaan, tulonjaosta, etenemismahdollisuuksista, sukupuolista, koulutusmahdollisuuksista, terveydestä, etnisyydestä, ammattiryhmistä ja sukupolvista. Perusoikeuksien tasa-arvoon vuorostaan hakeutuvat arviot sananvapaudesta, poliittisista oikeuksista, oikeudellisesta asemasta ja verotuksellisesta kohtelusta.

Nelikentässä (Kuvio 10) akselien leikkauspisteenä on koko väestön keskimääräinen faktoripistemäärä, joten ryhmien sijainti kertoo niiden suhteesta suomalaisten keskiarvoon – ei siitä, että tasa-arvo toteutuisi tai jäisi toteutumatta absoluuttisesti jonkin yksittäisen raja-arvon perusteella.

Puolueiden kannattajaryhmät jakautuvat kartalla selvästi. Kokoomuksen kannattajat arvioivat sekä yleisen tasa-arvon että perusoikeuksien tasa-arvon toteutuvan keskimääräistä paremmin. Vasemmistoliiton ja SDP:n kannattajat sijoittuvat yleisen tasa-arvon toteutumiseen kriittisesti, mutta niiden arviot perusoikeuksien tasa-arvosta eivät ole samalla tavoin kielteisiä. Perussuomalaisten kannattajien profiili on toisenlainen: he arvioivat erityisesti perusoikeuksien ja vaikutusmahdollisuuksien tasa-arvon keskimääräistä heikommaksi, mutta yleisen tasa-arvon toteutumisen hyväksi.

Miesten ja naisten näkemyksissä on selvät erot. Perusoikeuksien tasa-arvon suhteen molemmat ovat lähellä väestön keskimääräisiä arvioita, mutta naiset arvioivat yleisen tasa-arvon toteutuvan keskimääräistä heikommin, kun taas miehet arvioivat sen toteutuvan hyvin suhteessa väestön keskiarvoon. Tämä suhtautumisero on kytköksissä äänestyskäyttäytymisen sukupuolittumiseen. Erilaiset kokemukset tasa-arvon toteutumisesta saattavat osaltaan selittää sitä, miksi naisten ja miesten äänestyskäyttäytyminen on Suomessa viime vuosina eriytynyt siten, että miehet ovat taipuvaisempia äänestämään oikeistopuolueita ja naiset vasemmistopuolueita.

Kuvio 10. Kuinka tasa-arvoisia tai eriarvoisia suomalaiset ovat: Yleinen tasa-arvo vs. perusoikeuksien tasa-arvo (leikkauspiste = koko väestö keskimäärin, faktoripistemääräkeskiarvot)

taan vasemmistoliiton äänestäjien enemmistö (62 %) ilmaisee kokevansa voimakasta epäoikeudenmukaisuuden tunnetta kuullessaan hyvin rikkaista ihmisistä, eikä missään muussa väestöryhmässä enemmistö koe tällaista tunnetta (ks. Kuvioliite). Tämä vahvistaa käsitystä, että rikkaita ei laajemmin Suomessa koeta ongelmana.

Terveyserot huolettavat

Suomalaisten enemmistö näyttäisi pitävän tulonjakoa epätasaisena, mutta monilta osin Suomi koetaan tasa-arvon maaksi. Tätä korostaa se, että puolet (51 %) pitää suomalaisia tasa-arvoisina kokonaisuutena ajatellen väestöryhmien hyvinvointieroja (ks. Kuvio 1 edellä). Eriarvoisina suomalaisia pitää kokonaisuutena tarkastellen 39 prosenttia. Suomalaisten käsitykset tasa-arvosta jakaantuvat kuitenkin selvästi siinä, että oikeistopuolueiden äänestäjät pitävät Suomea yleisesti ottaen tasa-arvoisena ja vasemmistopuolueiden äänestäjät eriarvoisena (ks. Tasa-arvon kaksi eri maailmaa ss. 10–11).

Maantieteen, ammattiryhmien ja tulonjaon ohella epätasa-arvoa havaitaan etenkin etnisen taustan, terveyden ja verotuksen suhteen.

Etnisen taustan tai syntyperän suhteen tasa-arvoa näkee 38 prosenttia ja eriarvoisuutta 52 prosenttia.

Terveyden tasa-arvossa kansalaisten arviot kallistuvat eriarvoisuuden puolelle. Tasa-arvoisina suomalaisia pitää 45 prosenttia ja eriarvoisina 51 prosenttia. Arvio on myös heikentynyt vuodesta 2020, mikä sopii yhteen terveyspalvelujen saatavuudesta ja alueellisista eroista käydyn keskustelun kanssa (ks. Liitekuvio 1). Kevään 2025 Arvo- ja asennetutkimuksessa suomalaisten huoli terveydenhuollosta näkyi siinä, että enemmistö suomalaisista piti uhkana, että terveydenhuollon kan-

tokyky romahtaa.¹⁰

Suomalaisten enemmistön huoli näyttäisi-kin kohdistuvan etenkin siihen, että sosiaalinen eriarvoisuus maassamme kasvaa. Enemmistö (56 %) prosenttia arvioi, että sosiaalinen eriarvoisuus väestöryhmien välillä on kasvanut maassamme liian suureksi (Kuvio 9). Eri mieltä on vajaa neljännes (23 %).

Huoli tuntuisi kuitenkin kohdistuvan ennen kaikkea terveyteen, sillä koulutusmahdollisuuksien kannalta valtaenemmistö (72 %) katsoo suomalaiset tasa-arvoisiksi ja vain neljäsosa (24 %) eriarvoisiksi (ks. Kuvio 1 edellä). On kuitenkin syytä kiinnittää huomiota siihen, että myös koulutusmahdollisuuksien kohdalla tasa-arvoisuusarviot ovat hieman heikentyneet edelliseen mittaukseen nähden (ks. Liitekuvio 1).

Edellisten seikkojen ohella selvästi ongelmia tasa-arvossa havaitaan verotuksellisesti esimerkiksi erityyppisten tulojen verotuksen ja veroprogression suhteen. Tasa-arvoisiksi suomalaiset arvioi verotuksessa 37 prosenttia ja eriarvoisiksi puolet (50 %). Nykyinen hallitus on jonkin verran lieventänyt verotuksen progressiota keventämällä korkeimpia marginaaliveroja, mutta kansainvälisesti vertaillen progressio on edelleen kireä. Toisaalta pääomatuloja ja ansiotuloja verotetaan Suomessa eri perustein siten, että pääomatulojen verotuksen progressio on lievä verrattuna palkkatulojen verotuksen progressioon. Arviot verotuksellisesta epätasa-arvosta voivat siten olla useammalta kantilta perusteltuja.

Tasa-arvon mallimaa?

Huolimatta edellä esiin nostetuista huolista tasa-arvon suhteen, suomalaiset katsovat kansalaiset useiden tekijöiden kohdalla varsin tasa-arvoisiksi.

Sukupolvien ja ikäryhmien välillä 47 prosenttia arvioi kansalaiset tasa-arvoisiksi ja

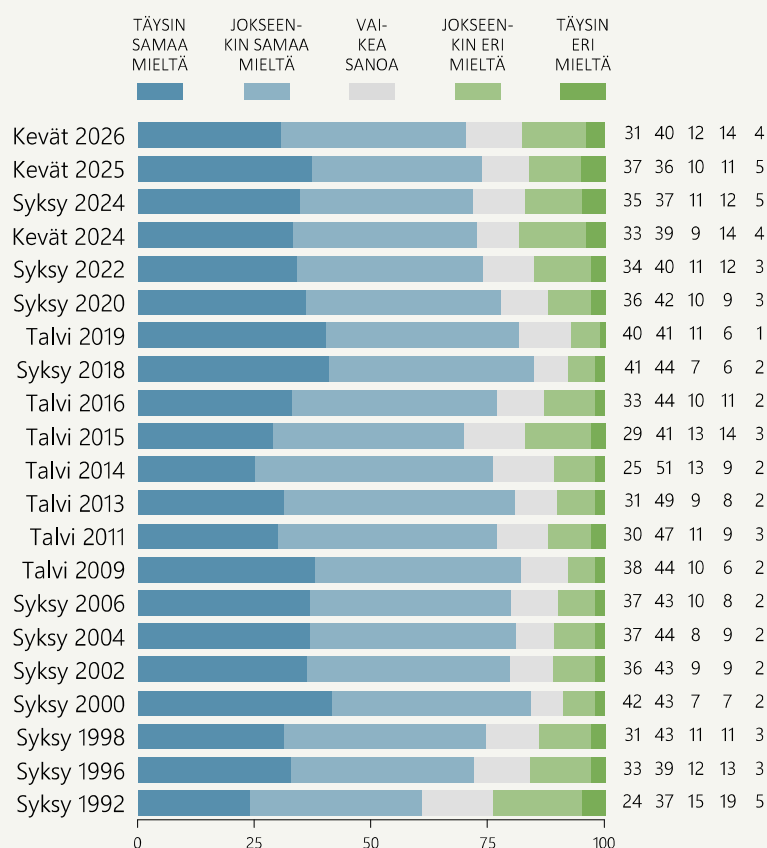
45 prosenttia eriarvoiseksi. Kahtalainen suhtautuminen näkyy useimpien väestöryhmien arvioissa, mutta eläkeläiset (61 %) kokevat enemmän epätasa-arvoa kuin muut väestöryhmät. Huomionarvoista on, että myös työttömät (62 %) kokevat muita enemmän sukupuolien epätasa-arvoa, mikä saattaa liittyä ikääntyvien työttömien kokemukseen. Verrattuna edelliseen mittaukseen arviot sukupuolien välisestä tasa-arvoisuudesta ovat vähentyneet hieman (ks. Liitekuvio 1), mikä todennäköisesti liittyy ikääntyvän väestön huoliin palveluista.

Yleensä eteenpäin pääsyn ja urakehityksen mahdollisuuksia pitää tasa-arvoisina 62 prosenttia ja eriarvoisina 32 prosenttia. Sek-

suaali- ja sukupuolivähemmistöjen aseman arvioi tasa-arvoiseksi 60 prosenttia ja eriarvoiseksi 31 prosenttia. Tässä kohdassa arvio on parantunut selvästi vuoteen 2020 verrattuna. Tasa-arvoinen avioliittolaki tuli voimaan vuonna 2017 ja moni näyttäisi katsovan, että asiat ovat nyt hyvin seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kannalta. Poliittinen suhtautumisero on kuitenkin selvä: oikeistopuolueiden ja keskustan kannattajien suuret enemmistöt arvioivat suomalaiset tässä suhteessa tasa-arvoiseksi, mutta vasemmistopuolueiden kannattajat eivät.

Myös sukupuolten tasa-arvon kohdalla havaitaan vastaava poliittinen suhtautumisero, joka juontuu puolueiden kannatuksen

Kuvio 11. "Vaikka hyvän sosiaaliturvan ja muiden julkisten palvelujen ylläpitäminen maksaa paljon, suomalainen hyvinvointivaltio on aina hintansa arvoinen" (%)

sukupuolittaisesta erkaantumisesta. Kokonaisuudessaan sukupuolten tasa-arvon katsoo toteutuvan hyvin tai melko hyvin 70 prosenttia suomalaisista. Eriarvoisuutta näkee 26 prosenttia. Miesten (81 %) ja naisten (58 %) arvioissa tasa-arvosta on kuitenkin huomattava ero.

Suomalaisen yhteiskunnan kannalta positiivinen tieto on se, että poliittisten ja kansalaisoikeuksien kannalta Suomi arvioidaan varsin tasa-arvoiseksi.

Kaksi kolmesta (66 %) pitää suomalaisia tasa-arvoisina oikeudellisesti (yhdenvertaisuudessa lain edessä), kun vain neljäsosa (25 %) näkee eriarvoisuutta. Poliittisten oikeuksien ja vaikutusmahdollisuuksien kannalta vajaan kaksi kolmasosaa (64 %) kokee suomalaiset tasa-arvoisiksi ja neljäsosa (26 %) eriarvoisiksi.

Parhaan arvion saa sananvapaus. Lähes kolme neljästä (72 %) pitää suomalaisia sananvapauden kannalta hyvin tai melko tasa-arvoisina, kun eriarvoisuutta näkee vajaan neljäsosa (24 %). Tulos kertoo vahvasta luottamuksesta siihen, että mahdollisuus saada mielipiteensä julki kuuluu Suomessa laajasti kaikille.

Hyvinvointivaltiota ei hylätä

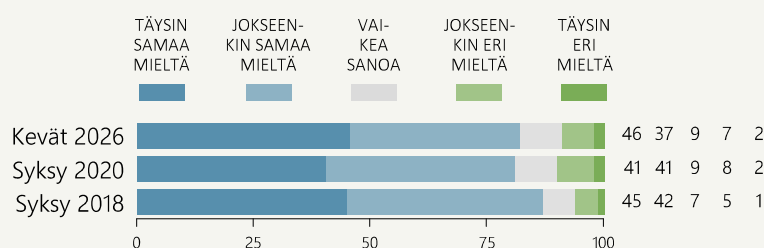
Edellä nähtiin, että suomalaiset pitävät maataan monessa suhteessa edelleen varsin

tasa-arvoisena. Tämä arvostus yhteiskunnan perusrakenteisiin on näkynyt Arvo- ja asennetutkimuksissa myös siinä, että suomalaiset luottavat yhteiskunnan perusinstituutioihin siinä määrin, että Suomea voi edelleen kuvailla luottamuksen yhteiskuntana siitä huolimatta, että kansalaisten enemmistö on osoittanut tyytymättömyyttä Petteri Orpon hallitusta kohtaan.¹¹ Luottamuksen ja tasa-arvokäsitysten ytimessä on suomalaisten suhtautuminen hyvinvointivaltioon.

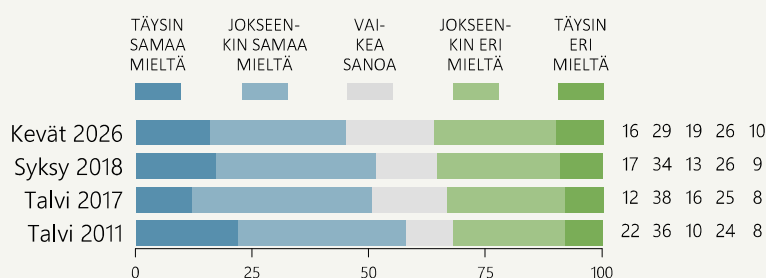
Peräti 71 prosenttia on sitä mieltä, että suomalainen hyvinvointivaltio on aina hintansa arvoinen, vaikka hyvän sosiaaliturvan ja muiden julkisten palvelujen ylläpitäminen maksaa paljon (Kuvio 11). Vajaa viidennes (18 %) on väitteestä eri mieltä eli ei pidä hyvinvointivaltiota kaikissa olosuhteissa hintansa arvoina.

Ehdoton tuki hyvinvointivaltiolle on pysynyt likimain ennallaan vuoden 2025 mittaukseen nähden, mutta on vähentynyt vuoden 2018 huippulukemista, jolloin 85 prosenttia piti hyvinvointivaltiota aina hintansa arvoina. Hyvinvointivaltion tuen hienoista hapertumista selittää se, että kokoomuksen (52 %) ja perussuomalaisten (45 %) kannattajien ehdoton tuki hyvinvointivaltiolle on aiempaa vähäisempää. Näkemykseen on siis julkisen talouden ongelmien myötä tullut sävyeroja, mutta hyvinvointivaltion kannatus on

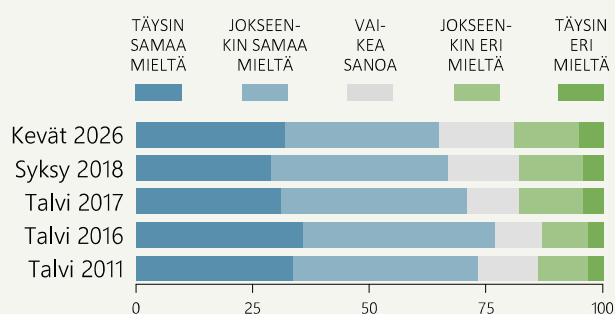
Kuvio 12. ”Jokaisella Suomessa asuvalla on velvollisuus tehdä työtä ja maksaa veroja hyvinvointiyhteiskunnan rahoittamiseksi” (%)

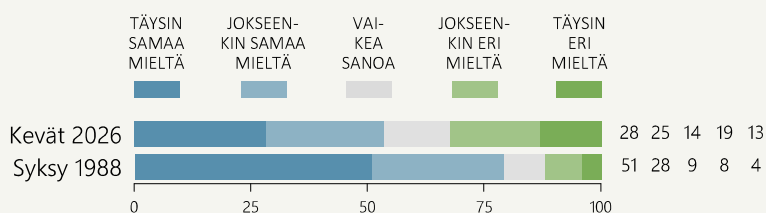
Kuvio 13. "Julkiset hyvinvointipalvelut ja -tuet tulisi kohdentaa lähinnä vain niitä eniten tarvitseville ja heikoimmassa asemassa oleville" (%)

Kuvio 14. "Yhteiskunnan tuista on tullut saavutettuja etuja, joita käyttävät surutta sellaisetkin, jotka eivät niitä välttämättä tarvitsisi" (%)

Kuvio 15. "Sosiaalietuuksien väärinkäyttäjät, laiskureita ja muita siivellä eläjiä suositaan maassamme nykyään aivan liikaa" (%)

edelleen hyvin laajaa väestöryhmään katso-matta.

Kannatus on ennen kaikkea ehdollista solidaarisuutta. Peräti 83 prosenttia on sitä mieltä, että jokaisella Suomessa asuvalla on velvollisuutta tehdä työtä ja maksaa veroja hyvinvointiyhteiskunnan rahoittamiseksi (Kuvio 12). Vain kymmenesosa (9 %) ei koe, että kaikilla Suomessa asuvilla olisi velvollisuutta rahoittaa hyvinvointivaltiota.

Oikeus hyvinvointivaltioon kulkee siis käsi kädessä velvollisuuksien kanssa. Kaikkien on osallistuttava kykyjensä mukaan, mutta kiistaa syntyy siitä, pitäisikö hyvinvointivaltion edut tarjota vain niitä tarvitseville vai kaikille. Vajaa puolet (45 %) on sitä mieltä, että julkiset hyvinvointipalvelut ja -tuet tulisi kohdentaa lähinnä vain niitä eniten tarvitseville ja heikoimmassa asemassa oleville (Kuvio 13). Reilu kolmasosa (36 %) on väitteestä eri mieltä eli kohdistaisi palvelut ja tuet kaikille.

Hyvinvointipalveluiden tarjoamista tasapuolisesti kaikille kansalaisille nimitetään universalismiksi. Aikasarja paljastaa, että tämän ajatuksen kannatus on viimeisten 15 vuoden aikana vahvistunut, kun vielä vuonna 2011 enemmistö kannatti hyvinvointietuuksien ja - palveluiden rajaamista vain niitä eniten tarvitseville.

Etuuksien ja palveluiden rajaamisen kannatus kasvaa iän mukana ja erityisesti eläkeläiset (65 %) kannattavat tätä ajatusta (ks. Kuvioliite). Ikääntyvä väestö näyttäisi siis tulosten valossa olevan huolissaan siitä, riittävätkö rahat palveluita eniten tarvitsevalle väestöryhmälle eli etenkin ikääntyville ihmisille, joiden hoiva ja terveydenhuolto edellyttää suhteessa paljon panostuksia. Toisaalta nuoremmassa ikäluokissa on enemmän epä-tietoisia, mikä kielii siitä, että kysymys on vaikea alijäämien kanssa painivalle Suomelle.

Eriyisesti poliittisessa vasemmistossa on perinteisesti kannatettu hyvinvointivaltion

universalismia. Suurista eduskuntapuolueista universalismin kannatus on suurinta vasem-mistoliiton ja vihreiden kannattajien keskuu- dessa, joista 57 ja 54 prosenttia vastaavasti tor- juvat hyvinvointipalveluiden rajaamisen vain niitä eniten tarvitseville (ks. Kuvioliite). Uni- versalismista luopuminen saa keskimääräistä enemmän kannatusta perussuomalaisten (57 %), kokoomuksen (52 %) ja keskustan (52 %) kannattajilta, mutta hieman yllättäen myös SDP:n äänestäjissä on enemmän hyvinvointi- valtion universalismista luopumisen kannat- tajia (46 %) kuin vastustajia (39 %).

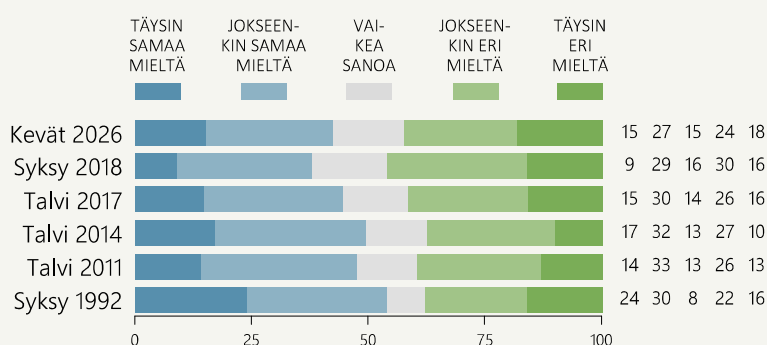
Näkemys hyvinvointivaltion universalis- min luopumisesta siis jakaantuu, mutta sen taustalla on huoli siitä, kohdentuvatko palve- lut oikein. Kaksi kolmesta (65 %) onkin sitä mieltä, että yhteiskunnan tuista on tullut saa- vutettuja etuja, joita käyttävät surutta sellai- setkin, jotka eivät niitä välttämättä tarvitsisi (Kuvio 14). Eri mieltä on vain viidesosa (19 %) eli heidän mielestään edut kohdentuvat Suo- messa oikein niitä tarvitseville.

Väitteen kanssa samaa mieltä olevien osuus on kuitenkin asteittain vähentynyt 10 vuoden takaisesta mittauksesta. Julkisen talouden sopeuttaminen, etuuksien velvoit- tavuuden lisääminen ja niiden leikkaukset näyttävät siis vaikuttaneen ihmisten näke- mykseen, mutta tulos jättää ainakin periaat- teellisesti tilaa palveluiden ja etuisuuksien rajaamiselle edelleen.

Astetta jyrkempi väite on, että sosiaalie- tuuksien väärinkäyttäjiä, laiskureita ja muita siivellä eläjiä suositaan maassamme nykyään aivan liikaa. Tähän väitteeseen yhtyy reilu puolet (53 %), mutta toisaalta 32 prosenttia torjuu väitteen (Kuvio 15).

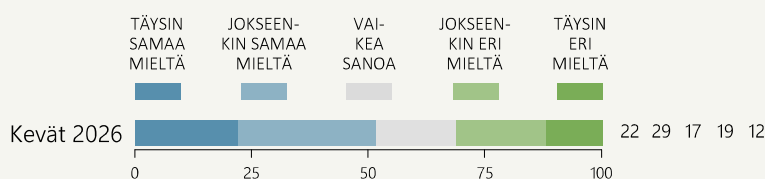
Vuonna 1988 väitteeseen yhtyi peräti 79 prosenttia. Sosiaaliturvan väärinkäyttöä kos- keva epäluulo on siis yhä enemmistön kanta, mutta selvästi lievempi kuin hyvinvointival- tion rakennuskauden jälkeisessä Suomessa.

Kuvio 16. "Kattava sosiaaliturva ja pitkälle viety yhteiskunnan huolenpito tekevät ihmisistä laiskoja ja aloitekyvyttömiä" (%)

*Kysymysmuoto osittain muuttunut. Vuonna 1992 muotona oli "Hyvä sosiaaliturva, ilmainen terveydenhuolto ja muu pitkälle viety yhteiskunnan huolenpito tekevät...".

Kuvio 17. "Suomessa asuvilla on kaikissa oloissa oltava oikeus yhteiskunnan takaamaan perustoimeentuloon" (%)

Suomalaisten enemmistö suhtautuu siitä huolimatta edelleen varsin tiukasti siihen, että sosiaaliturvaa ei pitäisi käyttää, ellei siihen ole selkeää tarvetta. Taustalla on pelko siitä, että liika sosiaaliturvan käyttö passivoi ihmisiä. 42 prosenttia arvioi, että kattava sosiaaliturva ja pitkälle viety yhteiskunnan huolenpito tekevät ihmisistä laiskoja ja aloitekyvyttömiä ja yhtä moni (42 %) on eri mieltä (Kuvio 16).

Näkemyks sosiaaliturvan passivoivasta vaikutuksesta on hieman lieventynyt lama-ajan lukemista ja jakaantuu nyt siis kahteen yhtä suureen osaan. Oikeistopuolueiden kannattajien suuret enemmistöt uskovat sosiaaliturvan passivoivaan vaikutukseen ja vasemmistopuolueiden kannattajat eivät (ks. Kuvioliite).

Lähtökohtaisesti suomalaiset kannatta-

vat ajatusta, että Suomessa asuvilla pitää olla oikeus toimeentuloon kaikissa oloissa. Puolet (51 %) arvioi, että Suomessa asuvilla on kaikissa oloissa oltava oikeus yhteiskunnan takaamaan perustoimeentuloon (Kuvio 17). Vajaa kolmasosa (31 %) torjuu oikeuden perustoimeentuloon kaikissa oloissa.

Oikeuden perustoimeentuloon kaikille Suomessa asuville torjuvat erityisesti enemmistö perussuomalaisten kannattajista (63 %) ja myös yli puolet kokoomuksen kannattajista (52 %). Kyse on todennäköisesti keskustelusta, pitäisikö perustoimeentulo taata vain Suomen kansalaisille, kun väitteen muotoilussa se taataan kaikille Suomessa asuville kuten Euroopan unionissa ja Suomessa on periaatteena.

Sosiaalinen asema vaikuttaa asenteisiin

Osana kevään 2026 Arvo- ja asennetutkimusta vastaajia pyydettiin asettamaan itsensä sosiaalisen aseman mukaan asteikolle, jossa ylin porras (10) edustaa ihmisiä, joilla on eniten rahaa, koulutusta ja parhaat työpaikat ja kohdassa 0 ne, joiden ulottuvilla on vähiten rahaa, koulutusta ja vain kehnoinnmat työpaikat (Kuvio 18).

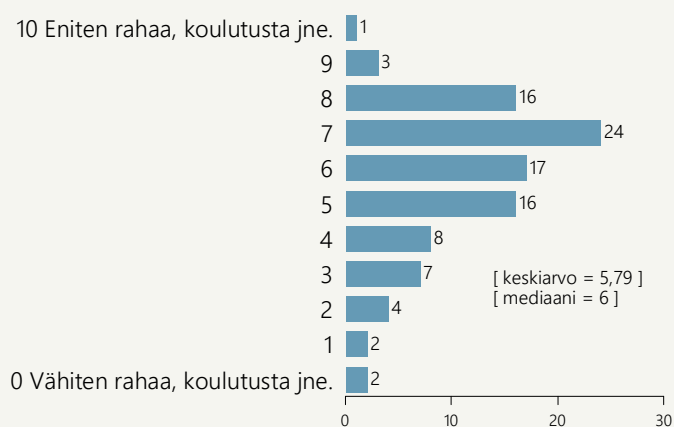
Suomalaiset sijoittavat itsensä sosiaalisen aseman tikapuilla keskimäärin portaalle 5,79. 57 prosenttia sijoittaa itsensä portaille 5–7, ja vain pieni osa aivan ylös tai alas. Tulos muistuttaa muualla käytettyä MacArthurin subjektiivisen sosiaalisen aseman asteikkoa, jossa vastaaja suhteuttaa asemansa rahaan, koulutukseen ja työmarkkina-asemaan. Tutkimuksissa subjektiivinen asema on yhteydessä terveyteen ja hyvinvointiin myös sen jälkeen, kun objektiivinen sosioekonominen asema huomioidaan.¹²

Sukupuolten ero on pieni: miesten keskiarvo on 5,85 ja naisten 5,77. Sen sijaan koulutus, ammattiasema ja tulot erottelevat voimakkaasti. Akateemisesti koulutettujen keskiarvo on 6,94, johtavassa asemassa olevien 7,35 ja ylempien toimihenkilöiden 7,16. Työttömien keskiarvo on 3,21, vailla ammatillista koulutusta olevien 4,87 ja eläkeläisten 4,72. Johtavassa asemassa olevat, ylemmät toimihenkilöt ja akateemisesti koulutetut sijoittuvat korkealle; työttömät selvästi alas. Hallituspuolueiden kannattajien keskiarvo on 6,30 ja oppositiopuolueiden kannattajien 5,62.

Koettu asema jäsentää eriarvoisuusnäkömystä hämmästyttävän johdonmukaisesti (ks. Liitekuvio 2). Alimmalla kolmanneksella 76 prosenttia pitää tuloeroja liian suurina, ylimmällä vain 36 prosenttia. Omistuksen keskittymisestä on huolissaan alimmalla portaalla 74 prosenttia ja ylimmällä 47 prosenttia. Voimakasta epäoikeudenmukaisuutta rikkaista tuntee alimmalla portaalla 54 prosenttia, ylimmällä 25 prosenttia. Ylimmillä portailla hyväksytään muita useammin huippuosaajien palkkaerot ja arvioidaan tuloerot kansainvälisesti pieniksi.

Tulos ei osoita, että asema yksin aiheuttaisi mielipiteet. Poliittinen suuntautuminen, koulutus, ikä ja ammattiasema vaikuttavat sekä aseman itsearvioon että eriarvoisuusnäkömystiin. Korrelaatiot ovat kuitenkin systemaattisia. Mitä alemmaksi ihminen itsensä sijoittaa, sitä todennäköisemmin hän näkee eriarvoisuuden suurena ongelmana ja tukien ehtojen kiristyneen liikaa (ks. Liitekuvio 3).

Kuvio 18. Sijoittuminen sosiaalisen aseman tikapuille (%)

*Sosiaalisen aseman itsearviointiasteikko, jossa vastaaja sijoittaa itsensä "tikapuille", joiden ylin porras (10) edustaa ihmisiä, joilla on eniten rahaa, koulutusta ja parhaat työpaikat ja kohdassa "0" ne, joiden ulottuvilla on vähiten rahaa, koulutusta ja vain kehnoinnmat työpaikat.

Suomalaisten suhtautuminen eriarvoisuuteen, hyvinvointivaltioon ja sosiaaliturvaan piirtää kokonaisuudessaan kaksi erilaista maailmaa, jossa oikeistoäänestäjien huoli eriarvoisuudesta osoittautuu vähäiseksi ja vasemmistossa suureksi. Tämä selittää sitä, miksi oikeistoäänestäjien keskuudessa katsotaan edelleen, että sosiaaliturvaa on syytä tiukentaa, kun taas vasemmistossa ollaan huolissaan hyvinvointivaltion rapautumisesta. Tämä poliittinen jännite ei ole suomalaisessa yhteiskunnassa vähenemään päin, vaan se on

yksi suurista asenneristiriidoista, joka määrittää tulevaisuudessakin poliittista keskustelua. Asenteissa on hieman nähtävissä se, että sosiaaliturvaa on jo kiristetty ja palveluita karsittu. Osan mielestä tässä on menty jo liiallisuuksiin ja yksi tulevien vuoden 2027 eduskuntavaalien keskeisistä kysymyksistä on todennäköisesti se, mitä pidetään kohtuullisena. Suomalaisilta ei ainakaan toistaiseksi löydy merkittävää tukea sellaiselle ajatukselle, että hyvinvointivaltiosta pitäisi luopua.

Viitteet

- 1 Metelinen (2021).
- 2 Eurostat (2026).
- 3 Rickardsson (2021).
- 4 OECD (2026).
- 5 Becker (2021).
- 6 Kujanpää (2025).
- 7 Tilastokeskus (2025).
- 8 OECD (2024).
- 9 Forbes (2026).
- 10 Metelinen (2025).
- 11 Metelinen (2024).
- 12 Adler ym. (2000) ja Saari (2025).

Lähteet

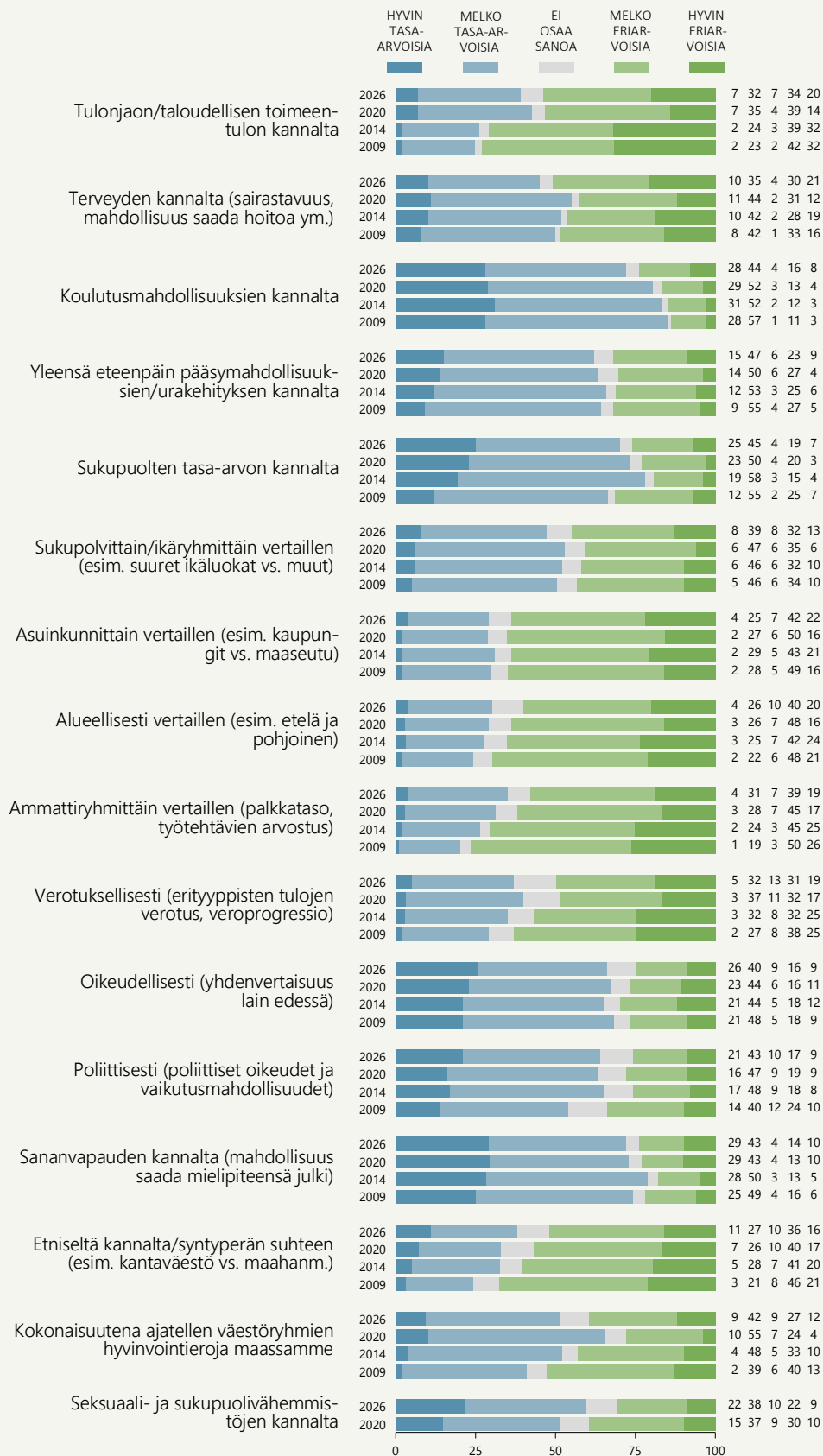
- Adler, N. E., Epel, E. S., Castellazzo, G. & Ickovics, J. R. (2000). Relationship of subjective and objective social status with psychological and physiological functioning: Preliminary data in healthy white women. *Health Psychology*, 19(6), 586–592.
- Becker, B. (2021). Temporal change in inequality perceptions and effects on attitudes toward redistribution, <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/2474736X.2020.1860652>
- Forbes (2026). World's Billionaires List, <https://www.forbes.com/billionaires/>
- Eurostat (2026). Mean and median income by degree of urbanisation, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_dil7__custom_2223817/default/table
- Kujanpää, E. (2025). Suhtautuminen rikastumiseen jakaa kansaa, mutta veropäivän mediakarnevaalia pidetään turhana, EVA Artikkel, <https://www.eva.fi/blog/2025/11/12/suhtautuminen-rikastumiseen-jakaa-kansaa-mutta-verotietojen-julkaisemiseen-suhtaudutaan-turhana-mediakarnevaalina/>
- Metelinen, S. (2021). Tasa-arvoiset – Suomalaiset kokevat eriarvoisuuden vähenevän, EVA Analyysi No 91, <https://www.eva.fi/blog/2021/04/07/tasa-arvo-toteutuu-hyvin/>
- Metelinen, S. (2024). Vajoava valtiojohto – Luottamus hallitukseen heikkenee, mutta se ei selity yksin leikkauksilla, EVA Analyysi N:o 141, <https://www.eva.fi/blog/2024/11/20/vajoava-valtiojohto-luottamus-hallitukseen-heikkenee-mutta-se-ei-selity-yksin-leikkauksilla/>
- Metelinen, S. (2025). Sittenkin lintukoto – Suomalaisen arviot yhteiskuntaan vaikuttavista uhista lievenevät, EVA Analyysi N:o 148, <https://www.eva.fi/blog/2025/05/27/sittenkin-lintukoto-suomalaisen-arviot-yhteiskuntaan-vaikuttavista-uhista-lievenevat/>
- OECD (2024). Society at a Glance 2024: OECD Social Indicators, https://www.oecd.org/en/publications/society-at-a-glance-2024_918d8db3-en/full-report/income-and-wealth-inequalities_7ac4178f.html#figure-d1e11045-0ee0a256aa
- OECD (2026). Income Distribution Database.
- Rickardsson, J. (2021). The urban–rural divide in radical right populist support: the role of resident's characteristics, urbanization trends and public service supply, *The Annals of Regional Science*, Springer, <https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https%3A%2F%2Fdnb.info%2F1230692398%2F34&ved=0CAEQIfkOahcKEwjwrbjq7fSVAXUAAAAAHQAAAAQBA&opi=89978449>
- Saari, J. (2025). Ihmisiä yhteiskunnan portailla – Eriarvoisuus statusyhteiskunnassa, Gaudeamus Oy.
- Tilastokeskus (2025). Tulonjakotilasto 2024.

Näin kysely tehtiin

Tulokset perustuvat 2 045 henkilön antamiin vastauksiin. Tulosten virhemarginaali on koko väestön tasolla 2–3 prosenttiyksikköä kumpaankin suuntaan. Tiedot kerättiin 31.3.–13.4.2026. Vastajat edustavat koko maan 18–79-vuotiaasta väestöä (pl. Ahvenanmaa).

Aineisto on kerätty Taloustutkimus Oy:n internetpaneelissa, josta tutkimusotos on muodostettu ositetulla satunnaisotannalla. Aineisto on painotettu edustamaan väestöä iän, sukupuolen, asuinalueen, koulutuksen, ammatin tai aseman, toimialan ja puoluekannatuksen mukaan. Aineiston tilastollisen analyysin ja tulosgrafiikan on tehnyt Pentti Kiljunen (Yhdyskuntatutkimus Oy).

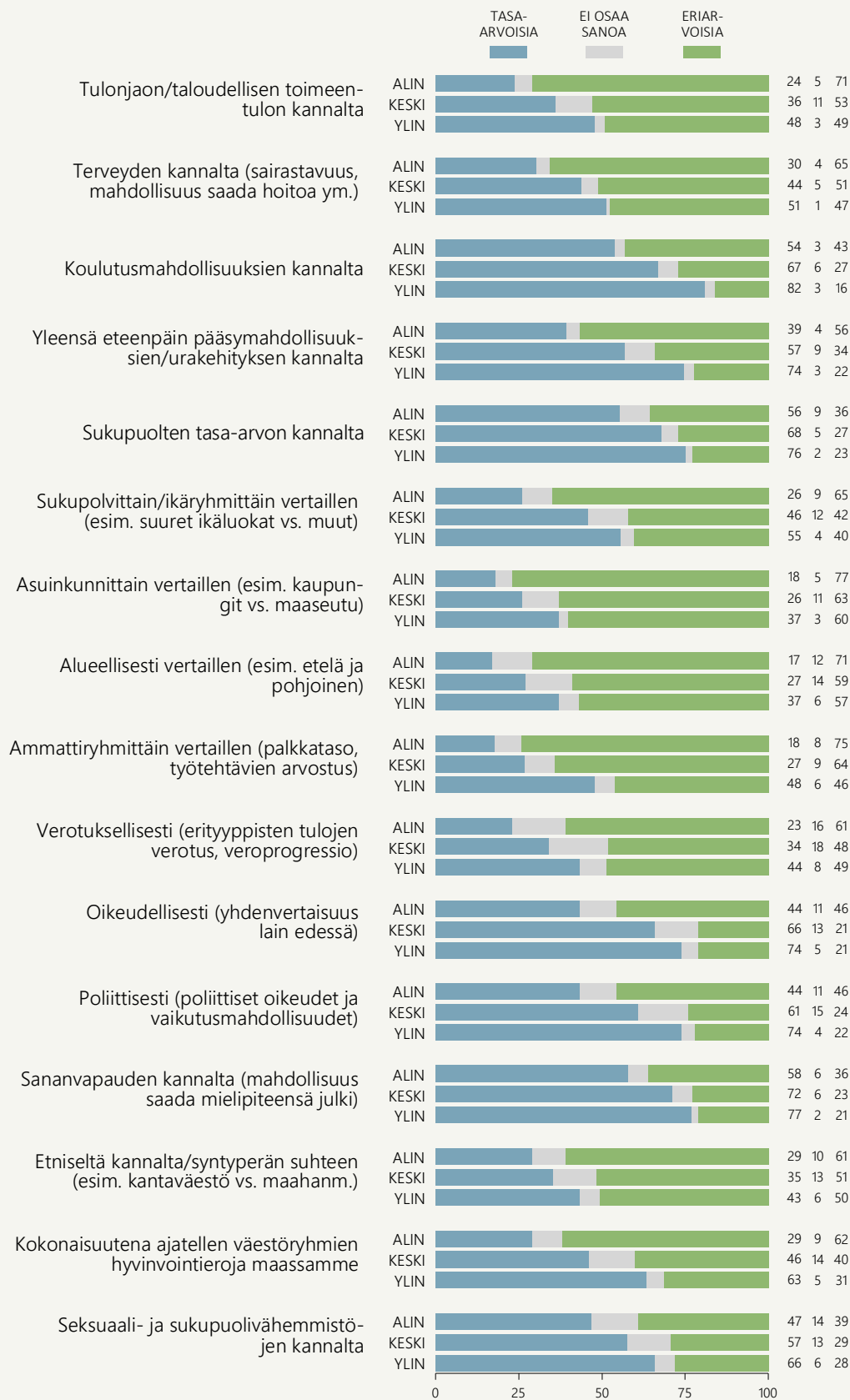
Liitekuvio 1. Kuinka tasa-arvoisia tai eriarvoisia suomalaiset nykyisin ovat: arviot syksyllä 2009, talvella 2014, syksyllä 2020 ja keväällä 2026 (%)

Liitekuvio 2. Suhtautuminen tuloeroja, eriarvoisuutta, hyvinvointivaltiota ja sosiaaliturvaa koskeviin väittämiin statusportaittain (3-luokkainen luokitus, %)

Liitekuvio 3. Kuinka tasa-arvoisia tai eriarvoisia suomalaiset nykyisin ovat: arviot statusportaiden mukaan (3-luokkainen luokitus, %)

Elinkeinoelämän valtuuskunta

Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA on elinkeinoelämän ajatuspaja, jonka tavoitteena on edistää yhteiskunnan pitkän aikavälin menestystä.

EVA toimii elinkeinoelämän ja yhteiskunnan vaikuttajien kohtaamispaikkana.

EVA tuottaa tietoa ja uusia näkökulmia julkiseen keskusteluun.

EVA Analyysit ottavat kantaa ajankohtaisiin kysymyksiin ja tarjoavat ratkaisuja yhteiskunnallisiin ongelmiin.

Analyysit löytyvät EVAn kotisivuilta www.eva.fi.

ISSN 2342-0774 (Painettu) ISSN 2342-0782 (PDF)